

Sygn. akt V U 372/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Nowakowska

Protokolant: st.sekr.sądowy Piotr Durajczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2023 r. w Kaliszu

odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 22 marca 2023 r. Nr (...)

w sprawie M. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach

Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 22 marca 2023 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu M. W. do emerytury prawo do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach od (...).

Sędzia Ewa Nowakowska

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22.03.2023r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. przyznał emeryturę M. W. od (...), czyli od osiągnięcia wieku emerytalnego 65 lat, jednocześnie odmawiając mu prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych z uwagi na to, że nie udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach skoro nie przedłożył świadectwa spełniającego wymogi formalne.

W odwołaniu od tej decyzji M. W. domagał się przyznania rekompensaty za ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 ton.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania dodając, że zaliczono mu tylko 12 lat, 3 miesiące i 11 dni pracy w szczególnych warunkach za wyjątkiem okresu od 26.04.1982r. do 31.05.1999r.

Sąd ustalił, co następuje:

M. W. urodził się w dniu (...) Nie uzyskał prawa do emerytury wcześniejszej, nie występował o nią. Od 11.07.2001r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 16.01.2023r. wystąpił o emeryturę i prawo do tego świadczenia uzyskał od ukończenia 65 roku życia. Jednocześnie z wnioskiem o emeryturę wystąpił o przyznanie rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy zaliczył mu tylko 12 lat, 3 miesiące i 11 dni pracy w szczególnych warunkach, zarzucając, że co do okresu od 26.04.1982r. do 31.05.1999r. nie przedłożył świadectwa spełniającego wymogi formalne.

W okresie tym pracował Spółdzielni (...) w K. (1). Odwołujący się przedłożył organowi rentowemu świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 12.09.2018r. wystawione przez Regionalny Związek Rewizyjny Spółdzielni w K. (2), który nie jest następcą prawnym zakładu pracy i z tego powodu ZUS nie uznał tego dowodu.

W aktach osobowych z tego zakładu uzyskanych przez Sąd znajduje się jednak świadectwo pracy z dnia 31.05.1999r., zawierające w pkt 8 adnotację, że w całym w/w okresie M. W. pracował w szczególnych warunkach i wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton na stanowisku wymienionym w wykazie A dział VIII pkt 2. Dokument podpisał likwidator spółdzielni.

(dowód – akta osobowe)

W oparciu o zeznania świadka R. O. Sąd ustalił, że odwołujący się podczas całego zatrudnienia w (...) w K. (1) pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton. Początkowo przewoził żywiec, a w późniejszym czasie wykonywał inne zlecenia transportowe. Obsługiwał zawsze samochody ciężarowe o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton. Były to pojazdy marki S., J. typu wywrotka albo skrzyniowe. Pracę taką wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(dowód – zeznania świadka R. O. [00:02:30- 00:06] nagranie z rozprawy w dniu 28.06.2023r.)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z definicją ustawową z art. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. 2017 poz. 664 t. j. ze zm.) rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Przesłanki przedmiotowego świadczenia są sprecyzowane w art. 21, art. 22 i art. 23 ust. 2 ustawy pomostowej.

Zgodnie z powołanymi przepisami rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., który ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat do dnia 31 grudnia 2008r. Jednocześnie ust. 2 art. 21 precyzuje przesłankę negatywną, stanowiąc, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Powyższe oznacza, iż dla ustalenia prawa do rekompensaty konieczne jest wykazanie określonego charakteru pracy ubezpieczonego pracownika w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w wymiarze co najmniej 15 lat do dnia 31 grudnia 2008r., przy jednoczesnym braku możliwości uzyskania prawa do emerytury pomostowej lub prawa emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na skutek zmiany stanu prawnego wprowadzonego ustawą o emeryturach pomostowych. Podnieść należy, iż dla właściwej interpretacji przesłanki negatywnej z art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych istotne znaczenie ma treść art. 2 pkt. 5 powołanej ustawy.

Opierając się na brzmieniu literalnym art. 21 ust. 2 ustawy należałoby uznać, iż każdej osobie, która uzyskała prawo do emerytury na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS nie przysługuje rekompensata. Natomiast celem wprowadzonej rekompensaty jest zgodnie z art. 2 pkt. 5 ustawy o emeryturach pomostowych zapewnienie pracownikom uzyskania odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nie nabyli prawa do emerytury pomostowej.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy nie uwzględnił roszczenia o rekompensatę tylko z uwagi na braki formalne przedłożonego świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Z zasady okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, ale w razie braku możliwości uzyskania dokumentu od zakładu pracy możliwe jest wykazywanie pracy w szczególnych warunkach wszelkimi innymi dowodami. Spór o zakwalifikowanie pracy do wykonywanej w szczególnych warunkach odbywa się w trybie ustalenia prawa do świadczenia przed sądem w ramach odwołania od decyzji organu rentowego. Utrwalone jest już w orzecznictwie, że o zakwalifikowaniu pracy na danym stanowisku do pracy w szczególnych warunkach decyduje nie tyle nazwa stanowiska, co rzeczywisty charakter pracy.

Omówiony wyżej materiał dowodowy w postaci zeznań świadka R. O., a przede wszystkim dokumentu w postaci świadectwa pracy w szczególnych warunkach a akrah osobowych pozwala w ocenie Sądu na przyjęcie, że odwołujący się do dnia 31.12.2008r. ponad 15 lat pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton.

Stanowisko kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony ujęte jest w dziale VIII pkt. 2 wykazu A stanowiącego załącznik przytoczonego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zmianami).

Definicję ustawową „pracy w szczególnych warunkach” zawiera art.32 ust 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że odwołujący się wykazał ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach, nie uzyskał prawa do emerytury wcześniejszej ani pomostowej, zatem nabył prawo do rekompensaty przy przyznanej mu emeryturze od daty nabycia świadczenia czyli od (...).

Zaskarżona decyzja podlegała więc zmianie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.

Sędzia Ewa Nowakowska